

geringe groei of een achteruitgang van het aantal inwoners. In de groep met iets sterkere, doch toch nog geringe groei komen enige weidestrecken voor: in Friesland, midden Noord-Holland, de Hondsrug, het Friese zandgebied. In streken, die sneller groeien dan het Rijk, is de ontwikkeling van de industrie de belangrijkste oorzaak van deze groei; tot deze groep behoort het gebied van Utrecht. Het snelst, aanmerkelijk sneller dan het Rijk, groeien de gebieden met de sterkste industriële ontwikkeling. Voorts groeien ook snel de forensengebieden, de duinstreek in Noord- en Zuid-Holland, het Gooi, Oostelijk Utrecht, de gemeenten bezuiden Amsterdam; den Haag met randgemeenten en ten slotte het mijndistrict. De meest fenomenale groei toont de streek om Eindhoven.

E. SLUITER

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

AFSLUITINGSICTERUS EN ALCALISCHE PHOSPHATASE

Gaarne zou ik mij een enkele opmerking veroorloven betreffende vraag 19, in het *N.T.v.G.* van 8 April 1950. Hierin wordt een verklaring gevraagd voor het feit, dat bij een afsluitingsicterus het gehalte aan alcalische serumphosphatase sterk zou stijgen, in tegenstelling tot bij hepatitis (hepatocellulaire icterus).

Afgezien van het feit, dat dit differentieel-diagnostisch inderdaad vaak opgaat, meen ik toch, dat de gegeven verklaring niet juist kan zijn. Het is namelijk bekend, dat de lever slechts geringe hoeveelheden alcalische monoesterase bevat, naast daarentegen vrij belangrijke hoeveelheden zure monoesterase, adenylypyrophosphatase en adenosine-triphosphatase.

Bij afsluitingsicterus is het gehalte aan zure phosphatase in het serum niet verhoogd; over de beide laatst genoemde fermenten is mij niets bekend. In de normale gal vond ik zelf steeds geringe hoeveelheden alcalische phosphatase. De verklaring voor het verschijnsel is dan ook niet terstond te geven en van een eenvoudige „stuwings” kan geen sprake zijn. De verklaring van het laag blijven bij hepatitis (de lever maakt z.g. minder alcalische phosphatase) kan dus ook niet opgaan. Darm- en faecesphosphatase worden niet geremd door gal; een verhoogde resorptie van de darm uit naar het portasysteem ligt dus bij galafsluiting ook niet voor de hand.

KROON oppert de mogelijkheid van osteoblastenprikkeling door calciumverlies met de faeces tengevolge van afsluitingsicterus. Inderdaad ziet men bij spruw met sterke vetdiarrhoea nogal eens een verhoogd serumphosphatasegehalte, maar meestal toch pas bij langere duur van het proces en bij aantoonbare osteoporose. Een aantal hypothetische mogelijkheden blijven ter onderzoek, bijvoorbeeld gelijktijdige stuwings van activatoren, zoals Mg, rechtstreekse invloed van de galzuren op de osteoblasten, daar ook de galzuurstuwings bij verschillende vormen van icterus verschillend is.

Utrecht, 8 Mei 1950

L. KOSTER,

Dir. Off. v. Gezondheid 2e kl.

Bij de ingezonden mededeling van collega KOSTER zouden wij het volgende kunnen opmerken.

De gegeven verklaring heeft het voordeel eenvoudig te zijn. Zij wordt weliswaar niet algemeen aanvaard en er zijn vele — o.i. weinig geslaagde — pogingen gedaan om de feiten anders te interpreteren. Het gehele probleem wordt be-

moelijk doordat er zo weinig betrouwbare gegevens zijn over het phosphatasegehalte van de gezonde en zieke lever van de mens en doordat er bij verschillende diersoorten aanzienlijke verschillen bestaan. Dat lever en normale gal slechts weinig alcalische phosphatase zouden bevatten is evenwel in strijd met de uitspraken van vele gezaghebbende onderzoekers. Zie o.a. SCHIFFMANN en WINKELMAN, *Arch. int. Med.* 63, 919, 1939; A. B. GUTMAN c.s., *J. Clin. Invest.* 19, 129, 1940; A. CANTAROW and M. TRUMPER, *Clinical Biochemistry*, 3de dr., 1945; C. HUGGINGS and P. TALALAY, *Advances in internal medicine*, 3, 280, 1949.

REDACTIE

VERBOD VOOR HET GEBRUIK VAN DIACETYLMORPHINE (HEROINE)

De bestrijding van het misbruik van verdovende middelen met de bedoeling om de verslaving aan deze middelen tegen te gaan behoort in vrijwel alle landen der wereld tot de taak van de openbare gezondheidszorg. Het was daardoor mogelijk reeds vroegtijdig tot internationale samenwerking te komen, waarbij de deelnemende landen zich verplichtten alle nodige maatregelen te treffen, dat de verdovende middelen uitsluitend zouden worden gebruikt voor geneeskundig of wetenschappelijk doel. Bij de twee belangrijkste internationale verdragen op dit gebied, die van 1925 en 1931, zijn internationale organen geschapen, die op de handel contrôle uitoefenen en het gebruik beperken. De Verenigde Naties, vroeger de Volkenbond, bezitten een dergelijk orgaan met de taak om nieuwe regelingen voor te stellen, terwijl tenslotte aan de Wereldgezondheidsorganisatie de farmacologisch en chemisch deskundige adviserende autoriteit is verleend. In Nederland is het toezicht op het verbruik van verdovende middelen, welke alle onder de Opiumwet vallen, opgedragen aan de pharmaceutische inspecteurs van de volksgezondheid.

In alle vier genoemde internationale organen wordt sedert de oprichting van ieder, bezwaar gemaakt tegen het gebruik van diacetylmorphine (heroïne), omdat deze stof zo bijzonder snel aanleiding tot verslaving geeft. Deze bezwaren groeien en zijn gecoördineerd, zodat er thans een sterke aandrang bestaat om het algehele gebruik van diacetylmorphine te verbieden. Het bereiden en in voorraad hebben zal daarbij ook verboden worden. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft zich in verband hiermede tot de Regeringen gericht om inlichtingen in te winnen over het gebruik en de onmisbaarheid van deze stof.

Ik moge daarom de Nederlandse artsen, die menen heroïne niet te kunnen missen in hun therapeutisch arsenaal, verzoeken mij dit te berichten, onder opgave van de indicaties, die hen tot het voorschrijven van heroïne leiden en van een schatting van het aantal malen, dat zij deze stof in vijftieng jaren voorschreven.

's-Gravenhage, 20 Mei 1950
van Speykstraat 21

N. A. ROOZENDAAL,
Hoofdinspecteur van de
Volksgezondheid

BERICHTEN

BUITENLAND

ALGERIJË. — MISBRUIK VAN ALCOHOL. De barrière, die de Koran tegen het alcoholisme opwerpt, is in Algerijë sinds lang bezweken. Honderdduizenden inlanders zijn werkzaam bij de productie van wijn en leerden aldus de verleiding kennen. De Kabylen, die in Frankrijk komen werken, worden voor het merendeel „grands alcoöliques invétérés”. Ook de militaire dienst tijdens de twee wereldoorlogen droeg bij tot verspreiding van het kwaad (*Semaine des Hôpitaux*, 18 April 1950. Suppl.).